

เรื่องเล่าประสบการณ์ของผู้ป่วยเอชไอวี

“

การเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ เป็นภาวะวิกฤตหนึ่งในชีวิต เนื่องจากมีผลกระทบทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ในด้านร่างกายนั้นเชื้อเอชไอวีจะทำลายระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายโดยตรง และเมื่อร่างกายอ่อนแอการติดเชื้อหรือติดเชื้อฉวยโอกาสนี้จะง่ายมากขึ้น ส่งผลให้มีโอกาสเสียชีวิตได้ สำหรับด้านจิตใจ บุคคลที่รับทราบว่าติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ก็จะมีสติตกใจ กลัว กังวล กอดดัน หดหู่ใจ บางครั้งไม่อยากมีชีวิตอยู่ ขณะที่ผลกระทบทางสังคมจะพบว่า สังคมเกิดความหวาดกลัว รังเกียจ บางครั้งเหยียดหยามต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีแล้วเป็นตราประทับ จนนำไปสู่การฉีกรังและฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายก็เป็นอีกด้านที่ส่งผลกระทบต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ที่จะมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายโดยตรงซึ่งจะเป็นค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายโดยอ้อม เช่น ค่าเดินทาง การรับประทานอาหาร หรือค่าผู้ดูแล เป็นต้น

จากข้อมูลเบื้องต้น การที่จะข้ามผ่านภาวะวิกฤตแต่ละด้านของผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ ได้นั้น อาจต้องอาศัยโอกาสที่หลากหลายหรือวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผ่านภาวะวิกฤตนั้นไปได้ และบางครั้งอาจล้มเหลวหรือเกิดภาวะท้อแท้ในแต่ละบุคคลของผู้ติดเชื้อเอดส์หรือเอชไอวี บทความนี้ ขอเสนอเรื่องเล่าประสบการณ์ของผู้หญิงไทยท่านหนึ่งที่เผชิญภาวะวิกฤต แล้วกลายเป็นผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี เพื่อเป็นข้อมูลสะท้อนมุมมองของผู้ป่วยเอชไอวี และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้กับผู้อ่านเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนในการข้ามผ่านภาวะวิกฤตของชีวิต

”

ข้อมูลทั่วไป

หญิงไทยนามสมมติ “กุหลาบ” ชีวิตครอบครัวเดิมอาศัยอยู่ต่างอำเภอของจังหวัดใหญ่แห่งหนึ่ง คุณกุหลาบเป็นบุตรคนที่ 4 จาก 6 คน พ่อแม่มีอาชีพเกษตรกรกรรรม ภายหลังจากคุณกุหลาบจบการศึกษาระดับประถมศึกษา แม่ฐานะทางครอบครัวเดิมจะลำบาก แต่คุณกุหลาบก็มุ่งมั่นในการศึกษา เข้ามารับจ้างทำงานร่วมกับเรียนระดับมัธยมศึกษาของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือเรียกย่อๆ ว่า “กศน.” จนจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย และได้เข้าทำงานตำแหน่งลูกจ้างประจำของหน่วยงานแห่งหนึ่ง ลักษณะนิสัยทั่วไปเป็นคนรับผิดชอบงานเป็นอย่างดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เป็นคนสนุกสนาน และบางครั้งก็ชอบอยู่คนเดียว มีโลกส่วนตัวสูง

การเปลี่ยนแปลงของชีวิต

การเปลี่ยนแปลงชีวิตของคุณกุหลาบมีด้วยกัน 3 ครั้ง ครั้งแรกก็คือ การแต่งงานและมีครอบครัวเป็นของตนเอง คุณกุหลาบพบรักและแต่งงานเมื่ออายุ 25 ปี สามีของคุณกุหลาบอายุ 53 ปี อาชีพพนักงานบริษัทเครื่องยนต์ คุณกุหลาบแยกจากครอบครัวเดิมมาสร้างครอบครัวใหม่ที่น่ารักอยู่กับสามี สามีคุณกุหลาบเป็นคนน่ารัก อัธยาศัยดี ช่างพูด และจริงใจกับเพื่อนๆ ทำให้คุณกุหลาบมีความสุขทุกๆ วัน อย่างไรก็ตามด้วยลักษณะนิสัยดังกล่าวของสามีคุณกุหลาบ ทำให้คุณกุหลาบเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงครั้งที่ 2 นั่นก็คือ สามีคุณกุหลาบมีผู้หญิงมาเกี่ยวพันอยู่เป็นระยะ ภายหลังจากแต่งงานประมาณ 3-5 ปี ต่อมาสามีคุณกุหลาบได้มีสัมพันธ์กับหญิงอื่น แต่คุณกุหลาบก็ให้อภัยและยังคงสภาพการเป็นครอบครัวต่อไป

สำหรับการเปลี่ยนแปลงครั้งที่ 3 ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องร้ายแรงสำหรับคุณกุหลาบ คือสามีติดเชื้อเอชไอวี แต่คุณกุหลาบก็ยังดูแลช่วยเหลือเป็นอย่างดีทั้งการรักษาตัวที่โรงพยาบาลและที่บ้าน ต่อมาสามีเสียชีวิต เนื่องจากคุณกุหลาบไม่มีบุตร จึงทำให้ครอบครัวคุณกุหลาบมีกันเพียง 2 คน คือสามีและคุณกุหลาบ ซึ่งต่างก็ร่วมทุกข์และสุขกันมาตลอด 9 ปี แต่มาวันนี้เหลือเพียงคุณกุหลาบตามลำพัง อย่างไรก็ตาม การสูญเสียครั้งนี้เป็นเพียงเลี้ยวหนึ่งของความรู้สึกเสียใจของคุณกุหลาบ และเมื่อคุณหมอทางโรงพยาบาลแจ้งผลการตรวจเลือดของคุณกุหลาบให้รับทราบ ว่า “คุณกุหลาบติดเชื้อเอชไอวี” ซึ่งถือได้ว่าเป็นภาวะวิกฤตร้ายแรงที่สุดสำหรับชีวิตคุณกุหลาบเลยทีเดียว

ความรู้สึกต่อการติดเชื้อเอชไอวี

ในระยะแรกเมื่อได้รับทราบข่าวร้ายจากคุณหมอ คุณกุลลาบเล่าว่า ซ็อกเสียใจมาก ๆ พุดอะไรไม่ได้เลย มีแต่ร้องไห้อย่างเดียว เดินทางกลับบ้านแบบไม่รู้ตัว แล้วนั่งตามลำพังที่บ้านไม่พุดคุยกับใคร ต่อมาก็เริ่มคิดกังวล สับสน กลัวว่าตนเองจะตายไหม แล้วรู้สึกเกลียดชังสามีอย่างมาก เพราะเป็นต้นเหตุที่ทำให้คุณกุลลาบต้องติดเชื้อเอชไอวีนี้ นอกจากนี้ยังโทษโชคชะตาว่าตนเองวาสนาน้อย อุสาห์อดทนยอมรับชะตากรรมไปแล้ว ชีวิตก็ยังเจอเรื่องร้าย ๆ เช่นนี้อีก คุณกุลลาบยอมรับว่าช่วงเวลานั้นเสียใจมาก ไม่ยอมรับสภาพที่เกิดขึ้นกับตนเอง เอาแต่โทษสามีและโชคชะตา ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมแยกตนเอง

การเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาส

จากความรู้สึกเสียใจที่หลังไหลออกมานั้น ยังมีความโชคดีแฝงอยู่ คุณกุลลาบเปลี่ยนมุมมองชีวิตอีกด้านหนึ่ง คือ การมองบุคคลที่เขาเผชิญปัญหา อุปสรรคหรือความยากลำบากกว่าคุณกุลลาบมีอีกมาก คุณกุลลาบเองยังโชคดีกว่าบุคคลเหล่านั้น ไม่ได้เป็นคนพิการ มีอวัยวะครบ 32 ประการ หรืออีกหลายคนป่วยแบบไม่มีทางรักษาหรือประสบอุบัติเหตุแล้วเสียชีวิตก่อนวันอันควร แต่คุณกุลลาบยังโชคดีที่คุณหมอบอกว่าโรคเอดส์ไม่ใช่สาเหตุการตายของผู้ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ติดเชื้อเอชไอวีสามารถดำเนินชีวิตได้ปกติ แล้วมีชีวิตได้ยาวนานหากรักษาและดูแลตนเองตามคำแนะนำของคุณหมอ ดูเหมือนคุณกุลลาบจะใจขึ้นขึ้นมาในระดับหนึ่ง แต่ก็ต้องมาเผชิญกับความรู้สึกที่โดนเหยียดหยามจากสาวยตาและความคิดของบุคคลอื่นที่มีต่อคุณกุลลาบยอมรับว่าบุคคลอื่นทราบว่ามีคุณกุลลาบเป็นโรคเอดส์ และทราบอย่างชัดเจนเมื่อสามีคุณกุลลาบเสียชีวิต แล้วก็มีเสียงที่ลอยมาตามสายลม ว่าคุณกุลลาบติดเชื้อด้วย สาวยตาที่คนอื่นมองพร้อมกับความรู้สึกสงสัยในตัวคุณกุลลาบนั้นคุณกุลลาบจะต่อสู้กับสถานการณ์นี้อย่างไร

ท่ามกลางความโชคร้ายก็มีความโชคดีอยู่บ้าง แม้จะมีคนที่พุดหรือมองคุณกุลลาบในทางลบ แต่ก็มีบางคนที่มองคุณกุลลาบในทางบวกอย่างเข้าใจ ซึ่งถือว่าเป็นกัลยาณมิตรที่ดี ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนบ้านอีกหลาย ๆ คน ที่คอยให้กำลังใจ และแนะนำการปฏิบัติตัว ทำให้คุณกุลลาบสามารถผ่านภาวะวิกฤตินั้นมาได้ โดยได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของคุณกุลลาบ ช่วยดูแลเรื่องค่ารักษาพยาบาล เมื่อเริ่มเข้ารับการรักษา ได้รับประทานยาอย่างสม่ำเสมอ และ

ปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด รวมทั้งรับผิดชอบต่อสังคมอย่างดี ทุกครั้งที่มียุบัติเหตุ เลือดออก คุณกุหลาบจะแจ้งบุคลากรทางการแพทย์ว่ามีเชื้อเอชไอวี เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์ดูแลตามมาตรฐานในการป้องกันการแพร่กระจายของโรค (Standard precaution) จะไม่ยอมให้เพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนบ้านเข้ามาช่วยตนเอง หากไม่มีวิธีการป้องกันตนเองที่ถูกต้อง นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาการดูแลตนเอง แบบทางเลือก ไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกาย การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อ ร่างกาย เช่น น้ำดื่มที่สะอาด ผักผลไม้ที่ต้านอนุมูลอิสระ เป็นต้น รวมทั้งใช้ธรรมชาติ มาดูแลจิตใจของตนเองด้วย

จากสถานการณ์ตั้งแต่คุณกุหลาบทราบว่าตนเองติดเชื้อจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 19 ปี คุณกุหลาบยังคงปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัดในการดูแลสุขภาพตนเอง รับประทานยาอย่างสม่ำเสมอ และพบคุณหมอย่อยอย่างต่อเนื่อง คุณกุหลาบมีสุขภาพ แข็งแรงทั้งกายและใจ เป็นที่รักของเพื่อนร่วมงานและเพื่อนบ้านตลอดมา

สรุป

เรื่องเล่าประสบการณ์ของคุณกุหลาบผู้ป่วยโรคเอดส์ เป็นตัวอย่างหนึ่งของหญิงที่ทำหน้าที่เป็นภรรยาที่ดีของสามี เป็นหญิงใจงามที่ให้อภัยสามี เมื่อประพัตติตัวไม่เหมาะสม แล้วสามีก็ติดเชื้อเอชไอวี แต่ดูแลสามีเป็นอย่างดีจนวาระสุดท้ายของชีวิต สิ่งเหล่านั้นแสดงให้เห็นว่าคุณกุหลาบเป็นบุคคลที่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองอย่างดี และเมื่อทราบว่าตนเองติดเชื้อเอชไอวีซึ่งเป็นภาวะวิกฤตที่สุดของชีวิต โดยมีปฏิกิริยาแสดงอาการเสียใจ ร้องไห้อย่างมาก กล่าวโทษสามีและโชคชะตา นอกจากนั้นยังมีปฏิกิริยาจากบุคคลภายนอกที่แสดงออกในทางลบต่อคุณกุหลาบ แต่โชคดีที่คุณกุหลาบสามารถปรับมุมมองชีวิตได้ โดยมองบุคคลที่เผชิญกับความทุกข์ว่าคุณกุหลาบยังมีอีกมาก บวกกับได้กัลยามิตรที่ดีทั้งญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน เพื่อนบ้านบางคน และหน่วยงาน ทำให้คุณกุหลาบสามารถผ่านภาวะวิกฤตของชีวิตได้เป็นอย่างดี